

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LÊ HÀ KHƯƠNG ANH

QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI TẠI
BẢO HIỂM XÃ HỘI HUYỆN MƯỜNG KHƯƠNG,
TỈNH LÀO CAI

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LÊ HÀ KHƯƠNG ANH

QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI TẠI
BẢO HIỂM XÃ HỘI HUYỆN MƯỜNG KHƯƠNG,
TỈNH LÀO CAI

Ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ
Mã số: 8.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. ĐỖ THỊ THÚY PHƯƠNG

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái nguyên, tháng 10 năm 2020

Tác giả luận văn

Lê Hà Khương Anh

LỜI CẢM ƠN

Sau một thời gian học tập và thực hiện đề tài luận văn tốt nghiệp, đến nay tôi đã hoàn thành luận văn thạc sĩ chuyên ngành Quản lý kinh tế với đề tài: ***“Quản lý thu bảo hiểm xã hội tại Bảo hiểm xã hội huyện Mường Khương, tỉnh Lào Cai”***

Trước hết, Tôi xin chân thành cảm ơn Ban quản lý đào tạo Sau Đại học, Trường Đại học Kinh tế & quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài nghiên cứu khoa học.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới PGS.TS. Đỗ Thị Thuý Phương người đã định hướng, chỉ bảo và hết lòng tận tụy, dìu dắt tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu đề tài.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn đến những người thân trong gia đình, bạn bè và đồng nghiệp đã động viên, cổ vũ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu khoa học. Nếu không có những sự giúp đỡ này thì chỉ với sự cố gắng của bản thân tôi sẽ không thể thu được những kết quả như mong đợi.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2020

Tác giả luận văn

Lê Hà Khương Anh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	viii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Sự cần thiết của đề tài nghiên cứu	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Những đóng góp của luận văn	4
5. Kết cấu của luận văn	4
Chương 1:CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ THU	
BẢO HIỂM XÃ HỘI	5
1.1. Cơ sở lý luận về bảo hiểm xã hội và quản lý thu bảo hiểm xã hội	5
1.1.1. Khái niệm về BHXH.....	5
1.1.2. Bản chất của bảo hiểm xã hội	7
1.1.3. Vai trò của bảo hiểm xã hội	10
1.1.4. Đối tượng của bảo hiểm xã hội.....	11
1.1.5. Chức năng của BHXH	12
1.1.6. Quản lý thu BHXH.....	13
1.1.7. Các nhân tố ảnh hưởng đến quản lý thu bảo hiểm xã hội.....	30
1.2. Kinh nghiệm của một số địa phương trong tỉnh về quản lý thu bảo hiểm xã hội.....	33
1.2.1. Kinh nghiệm của BHXH huyện Sa Pa, tỉnh Lào Cai.....	33
1.2.2. Kinh nghiệm của BHXH huyện Bảo Thắng, tỉnh Lào Cai	34

1.2.3 Một số bài học rút ra từ kinh nghiệm quản lý thu bảo hiểm xã hội huyện Mường Khương	35
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	37
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	37
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	37
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin	37
2.2.2. Tổng hợp và xử lý thông tin.....	40
2.2.3. Phương pháp phân tích thông tin	40
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	41
Chương 3: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI BẮT BUỘC TẠI BẢO HIỂM XÃ HỘI HUYỆN MƯỜNG KHƯƠNG	44
3.1. Khái quát về hệ thống Bảo hiểm xã hội tỉnh Lào Cai và Bảo hiểm xã hội Huyện Mường Khương	44
3.1.1. Bảo hiểm xã hội tỉnh Lào Cai	44
3.1.2. Bảo hiểm xã hội Huyện Mường Khương.....	48
3.2. Đặc điểm kinh tế xã hội Huyện Mường Khương ảnh hưởng đến quản lý thu Bảo hiểm xã hội	49
3.2.1. Thuận lợi	49
3.2.2. Khó khăn	50
3.3. Thực trạng công tác quản lý thu BHXH tại BHXH Huyện Mường Khương, giai đoạn 2017 - 2019	51
3.3.1. Thực trạng công tác quản lý đối tượng tham gia BHXH.....	51
Chỉ tiêu	58
3.2.2. Quản lý mức tiền lương làm căn cứ đóng BHXH	58
3.2.3. Quản lý về mức đóng và phương thức thu bảo hiểm xã hội tại BHXH huyện Mường Khương.....	61
3.2.4 Quản lý quy trình thu BHXH.....	67

3.2.5. Thanh tra, kiểm tra về công tác thu BHXH	70
3.4. Các yếu tố ảnh hưởng tới kết quả công tác quản lý thu BHXH tại BHXH Huyện Mường Khương tỉnh Lào Cai.....	76
3.4.1. Nhận thức, ý thức, tâm lý, thói quen của người lao động và người sử dụng lao động	76
3.4.2. Tốc độ tăng kinh tế và thu nhập bình quân đầu người.....	79
3.4.3. Công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý của các cấp chính quyền, đoàn thể (công đoàn) với việc DN chấp hành Luật BHXH.....	81
3.4.4. Các nhân tố khác	82
3.5. Đánh giá về công tác quản lý thu Bảo hiểm xã hội ở Bảo hiểm xã hội Huyện Mường Khương	85
3.5.1. Một số kết đạt được.....	85
3.5.2. Những hạn chế	86
Chương 4:GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ THU BHXHTRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN MƯỜNG KHƯƠNG, TỈNH LÀO CAI.....	89
4.1. Phương hướng, mục tiêu tăng cường công tác quản lý thu trên địa bàn Huyện Mường Khương, tỉnh Lào Cai.....	89
4.1.1 Phương hướng tăng cường công tác quản lý thu BHXH trên địa bàn huyện Mường Khương, tỉnh Lào Cai.....	89
4.1.2 Mục tiêu tăng cường công tác quản lý thu BHXH trên địa bàn huyện Mường Khương, tỉnh Lào Cai.....	91
4.2. Giải pháp tăng cường công tác quản lý thu trên địa bàn Huyện Mường Khương, tỉnh Lào Cai.....	93
4.2.1. Nhóm giải pháp về công tác tổ chức trong quản lý thu BHXH.....	93
4.2.2. Nhóm giải pháp cho cơ quan BHXH	94
4.2.3. Giải pháp đối với người sử dụng lao động.....	104
4.2.4. Giải pháp đối với người lao động	104

4.2.5. Tăng cường công tác tuyên truyền nâng cao nhận thức tham gia BHXH..	105
4.3. Một số kiến nghị.....	109
4.3.1. Kiến nghị với Nhà nước, Quốc hội và Chính phủ	109
4.3.2. Kiến nghị với BHXH Việt Nam.....	112
4.3.3. Kiến nghị với cấp ủy, chính quyền địa phương	113
4.3.4. Kiến nghị với cơ quan BHXH tỉnh Lào Cai	114
KẾT LUẬN	115
TÀI LIỆU THAM KHẢO	117
PHỤ LỤC	119

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BHTN	:	Bảo hiểm tự nguyện
BHXH	:	Bảo hiểm xã hội
BHYT	:	Bảo hiểm y tế
BNN	:	Bệnh nghề nghiệp
CP	:	Cổ phần
HĐLĐ	:	Hợp đồng lao động
LĐ	:	Lao động
LĐLĐ	:	Liên đoàn lao động
LĐTB&XH	:	Lao động Thương binh và Xã hội
NLĐ	:	Người lao động
NSDLĐ	:	Người sử dụng lao động
TNLĐ	:	Tai nạn lao động
UBND	:	Ủy ban nhân dân
XNK	:	Xuất nhập khẩu

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Các mức đóng góp cơ bản qua từng thời kỳ	20
Bảng 1.2: Mức đóng góp theo nhóm đối tượng.....	20
Bảng 1.3: Tỷ lệ đóng góp vào quỹ BHXH của người lao động và người sử dụng lao động	21
Bảng 1.4: Mức đóng của người lao động và người sử dụng lao động trong các quỹ thành phần.....	22
Bảng 3.1: Kế hoạch thực hiện thu BHXH của BHXH TP.Lào Cai từ năm 2017 - 2019	54
Bảng 3.2: Đối tượng tham gia BHXH giai đoạn 2017 - 2019	56
Bảng 3.3: Tình hình quỹ lương trích nộp BHXH ở Huyện Mường Khương	58
Bảng 3.4: Kết quả thu BHXH giai đoạn 2017 - 2019	63
Bảng 3.5: Kết quả thu BHXH theo khối loại hình giai đoạn 2017 - 2019	65
Bảng 3.6: Tình hình nợ đọng BHXH giai đoạn 2017 - 2019	74
Bảng 3.7: Bảng tổng hợp mức độ hiểu biết của chủ sử dụng lao động về pháp luật BHXH đối với 32 DN điều tra	77
Bảng 3.8: Tổng hợp điều tra số lao động tại doanh nghiệp.....	79
Bảng 3.9: Số lượng doanh nghiệp phân theo mức thu nhập bình quân của NLĐ	80
Bảng 3.10: Bảng tổng hợp tình hình thanh tra, kiểm tra công tác thực hiện Luật BHXH tại các doanh nghiệp.....	81